

УДК 331.45

Шмирко В.І.¹, Ганза Н.Е.²

¹ канд. техн. наук., доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. УФКС-210м НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

Питання, що до покращення здоров'я, доцільності заняття професійним спортом та яким саме, останнім часом стає все більш актуальним, а дискусія на цю тему набирає обертів. Фізична культура і спорт мають дивовижні властивості. Спортивні заняття об'єднують людей різних за віком та рівнем освіти, спрощують процес знайомства та спілкування. Регулярні заняття спортом забезпечують зміцнення не тільки здоров'я, але і характеру, стимулюють розумові здібності людей, покращують увагу та імунітет. Спорт розвиває швидкість, спритність, координацію рухів, реакцію, витривалість, терпіння, силу фізичну і моральну, та робить людей більш стійкими до негативних факторів зовнішнього середовища. Крім того, спорт приносить моральне задоволення, підвищує рівень самооцінки, є джерелом позитивних емоцій, наприклад, при перемозі улюбленої команди або самого спортсмена.

Щоб оцінити значимість занять спортом для громадян України соціологічною групою «Рейтинг» було проведено опитування. Аналіз результатів, нажаль, свідчить про низький рівень розвитку фізичної активності українців. Тільки 9% осіб працездатного віку займаються спортом майже кожен день, 15% зазначили, що роблять це кілька разів на тиждень, 14% – кілька разів на місяць, 12% – кілька разів на рік. Також, дані опитування свідчать, що в той же час, 50% опитаних не займаються спортом

взагалі. Відповідно до опитування більше займаються спортом жителів центральної частини України, а менше всього на сході. Особи, що оцінили свій стан здоров'я як добрий, частіше і більше займаються спортом. В соціальному плані – це молодь, особи, що мають середній та високий матеріальний статок, а також респонденти з високим рівнем освіти. Чоловіки займаються спортом відносно більше, ніж жінки.

Проаналізувавши результати опитування, зазначимо, що останнім часом в нашій країні є суб'єктивні та об'єктивні причини таких результатів. Основною причиною є, на самперед, незадовільний стан матеріально-технічної бази у сфері фізичної культури і спорту. Крім бажання населення займатись спортом, досить важливо забезпечити безпечні і комфортні умови для занять різними видами спорту та можливість проведення змагань різного рівня. Спортивна інфраструктура відіграє основну роль у створенні, забезпеченні доступності, привабливості спортивних об'єктів та місць для занять спортом. За рівнем забезпеченості населення фізкультурно-спортивними залами (із розрахунку на 10 тисяч осіб) Україна у 2-3 рази поступається провідним країнам світу, басейнами – майже в 30 разів, басейни відсутні або не працюють багато років не тільки в селах але і в містах, де проживають тисячі мешканців. Відповідно статистичних даних, лише кожна десята дитина у віці 6-8 років займається в системі дитячо-юнацького спорту, що в двічі менше, ніж потрібно для успішного пошуку та виховання резерву національних збірних команд України. На розвиток фізичної культури і спорту традиційно виділяється із державного бюджету 0,5%, а в регіональних-1,5-2% їх видаткової частини, що в 3-4 рази менше від середньоєвропейських показників.

Знижується престижність праці в спортивній галузі через низький рівень заробітної плати тренерів та вчителів фізичної культури. При визначенні заробітної плати тренерів не враховується специфіка їх роботи, а саме: постійна робота в умовах нервово-емоційної концентрації, з дітьми та їх батька-ми різного типу темпераменту, різного рівня фізичної підготовки та стану здоров'я, необхідність підтримувати свій високий кваліфікаційний рівень і авторитет серед спортсменів, бути завжди стриманим, уважним та доброзичливим, що особливо цінують діти. Крім того, діяльність тренерів пов'язана з необхідністю постійного збереження контингенту спортсменів, проведення навчально-тренувальних зборів та змагань в різних областях України та в інших країнах потребує частих переїздів, що порушує сталий розвиток особистого життя тренерів.

В Україні не впроваджується механізм фінансування високих спортивних досягнень за рахунок частини надвисоких прибутків від ігрового

бізнесу (гральні автомати, казино тощо), як це вже давно є в багатьох країнах світу.

Ще одна ознака українського спорту-є високий рівень травматизму серед спортсменів, особливо серед атлетів, а матеріально-технічне забезпечення мережі лікарсько-фізкультурних диспансерів є абсолютно недостатнім. Незадовільний санітарно-гігієнічний стан спортивних залів, переохолодження або перегрівання спортсменів, при невідповідних параметрах мікроклімату в умовах проведення рухливих ігор на відкритих майданчиках або у зв'язку з відсутністю або неправильною роботою засобів забезпечення опалення: погана вентиляція, запиленість, також приводять до зниження імунітету у спортсменів з подальшими частими гострими респіраторно-вірусними захворюваннями.

Таким чином, проаналізувавши стан матеріально-технічної бази спортивних закладів та бажання українців займатись спортом, слід зазначити, що необхідно як можливо швидше приймати комплексні заходи на рівні держави та місцевих органів виконавчої влади. Також необхідним є розширення пропаганди фізичної активності, необхідності постійну займатись спортом та дотримуватись принципів здорового способу життя.